Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

GONIEC KRAKOWSKI

1 Mk.

Redakcya i administr.: Kraków, Dunajewskiego 7, Telefon Nr. 2502.
Biuro miastowe administracyi: Karmelicka Nr. 16. Telefon Nr. 2086.

Prenumerata w Krakowie: miesięcznie M. 28·— Z odnoszeniem do domu oraz na prowincyi miesięcznie M. 30·— Rękopisów redakcya nie zwraca

Rok III. | Kraków, Sobota 15 maja 1920. | Nr. 132.

Dalsze bezskuteczne próby wyparcia wojsk polskich z lewego brzegu Dniepru.

Klęska bolszewików pod Glibowem. — Armia czerwona w zupełnem rozprószeniu. — Bohaterskie walki 60 pułku piechoty.

Warszawa (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 13 b. m.:

W rejonie Kijowa nieprzyjaciel prowadził w dalszym ciągu uporczywie ataki, starając się za wszelką cenę odzyskać zajęte przez nas miejscowości na wschodnim brzegu Dniepru, wszystkie jednakże usiłowania w tym kierunku zostały zwycięsko udaremnione. Oddziały nasze nawet w najcięższych będąc warunkach, nie ustąpiły ani piędzi ziemi. Kompania 60 pułku piechoty, pod dowództwem sierżanta sztabowego, Landswejczaka, walcząc w rejonie Darnicy, pomimo odcięcia od pułku i okrążenia ze wszystkich stron przez nieprzyjaciela, zdołała się utrzymać aż do nadejścia posiłków. Ataki nieprzyjaciela, skierowane na przyczółek mostowy Rzeczycy, zostały odparte.

Dodatkowe meldunki o ostatnich walkach nad Berezyną i Dnieprem dają obraz zupełnej klęski nieprzyjaciela. Dotkliwe straty ponieśli bolszewicy zwłaszcza pod Glibowem, gdzie zdołaliśmy im odciąć odwrót. Zniesione zostały doszczętnie pułki II. Brygady 10 dywizyi. Dowódca brygady i komisarz polegli, około 400 bolszewików utonęło w Dnieprze. Klęska pod Glibowem spowodowała taki popłoch, że 10 dywizya sowiecka nie przedstawia już dzisiaj żadnej wartości bojowej. Resztki dywizyi, którym udało się przedostać na lewy brzeg Dniepru, pod wpływem naszego wypadu porzuciły broń, uciekając w największym popłochu. Oddział majora Jaworskiego, operujący wzdłuż Dniepru na północ od Prypeci, prowadząc nieustanne i bardzo zręczne boje, zatopił 4 statki pancerne bolszewickie. Zdobyto przytem mnóstwo materyału, kilkanaście karabinów maszynowych, oraz ponad 115 jeńców. Na naszych tyłach zjawiły się obecnie resztki oddziałów nieprzyjacielskich, partyami z lasu, tak, że liczba jeńców z operacyi na Rzeczycę przekracza już 2 tysiące. Na Podolu rozbiły nasze oddziały I. brygadę ukr. sowiecką, w sile 2 tysięcy ludzi. — W zastępstwie szefa sztabu generalnego: **Kuliński**, pułk.

Generalny strajk górników na Górnym Śląsku zakończył się.

Bytom. (PAT) **Generalny strajk górników skończył się wczoraj rano**, na wezwanie narodowych i socyalistycznych organizacyi robotniczych, które wydały do robotników odpowiednią odezwę. Pisma podają urzędowo, że strajkowało **75 proc. górników**, w rzeczywistości zaś liczba strajkujących wynosiła **85 proc.** W najbliższych dniach uda się do Opola do koalicyjnej komisyi rządzącej ponowna deputacya polskich organizacyj robotniczych politycznych, by jej przedłożyć ultimatum. W sprawie żądań, uchwalonych przez masowe wiece polskie w dniu 25 kwietnia. **Jeżeliby i teraz komisya miała te żądania zignorować, to wybuchnie generalny strajk wszystkich robotników przemysłowych, a prawdopodobnie i rolnych.** Równocześnie ludność polska Górnego Śląska zamierza wysłać do Paryża deputacyę, by najwyższej Radzie koalicyjnej przedstawić postępowanie stronnicze komisyi aliancklej w Opolu. W każdym razie komisya ta musi się liczyć z tem, że **ludność polska Górnego Śląska nie pozwoli na dalsze traktowanie siebie jako narodu drugiej klasy.**

Nowe ustępstwa komisyi plebiscytowej

na rzecz Niemców górnośląskich.

Bytom. (PAT) Komisya rządząca w Opolu ogłasza w pismach, że ci rodzice, którzy **pragną uczyć dzieci języka polskiego oraz religii w języku polskim, mają wypełnić odpowiednie kwestyonaryusze,** które wydawać będą zarządy gmin, kwestyonaryusze te po wypełnieniu odesłać należy do powiatowych kontrololorów koalicyjnych. Jest to **nowe ustępstwo komisyi wobec Niemców,** gdyż komisya miała wydać zasadnicze rozporządzenie, iż **dzieci polskie należy obowiązkowo uczyć w szkołach po polsku.** Rozstrzyganie sprawy dopiero na podstawie kwestyonaryusza jest **dziełem niemieckich władz szkolnych**, które komisyi ten środek podsunęły, aby tylko odwlec naukę języka polskiego.

Rusini węgierscy emigrują do Ameryki,

nie chcąc iść pod panowanie Czechów.

Budapeszt (PAT). Radio. Przedstawiciel partyi węgierskich Rusinów, Kurkafalvy, otrzymał depeszę z wiadomością, że **Rusini emigrują do Ameryki, nie chcąc dostać się pod panowanie Czechów.** Wysłali oni także do Wilsona i do rządu amerykańskiego pismo **z protestem w tej sprawie.**

Rada Narodowa księstwa Cieszyńskiego

przeciw dzielnicowej walucie śląskiej.

Cieszyn (PAT). Na wczorajszem plenarnem posiedzeniu Rady Narodowej powzięto następującą rezolucyę:

Wobec wciąż jeszcze ponawiających się usiłowań, aby uzyskać dla terytoryum Księstwa Cieszyńskiego bądź to korzystniejsza relacyę wymiany koron na marki, bądź też przez ostemplowanie zaprowadzonej już marki polskiej i wprowadzić na to terytoryum pieniędzy neutralnych, własną walutę dla prefektury śląskiej Śląska Cieszyńskiego, oświadczamy co następuje: Jedno i drugie z powyższych rozwiązań jest niemożliwe. Przeciwnie, obstajemy przy tem, aby bez żadnych zmian pozostała obowiązującym pieniądzem obiegowym marka polska, albowiem przyznanie dla terytoryum prefektury wschodniej Śląska Cieszyńskiego wyższego kursu wymiennego pociągnęłoby za sobą doniosłe skutki prawne w odniesieniu do pretensyi hipotecznych i książkowych, oraz wywarłoby wpływ na kwoty, wymieniane w gotówce. Przyznanie takiego wyższego kursu byłoby równorzędne z wyodrębnieniem waluty Śląska Cieszyńskiego, musiałoby być ono połączone z przeliczeniem pretensyi powyższego rodzaju, które musiałyby być oczywiście płacone w gotówce śląskiej, a więc w markach ostemplowanych. **Pretensye te należy obliczyć na trzy miliardy marek. Zatem do daru państwowego, wynikłego z przyznania lepszego kursu za gotówkę musieliby dłużnicy śląscy zapłacić właścicielom śląskim około tysiąca milionów marek. Różne instytucye pieniężne na Śląsku, mające obecnie znaczne lokaty w bankach warszawskich, poznańskich i krakowskich, byłyby narażone na znaczne straty, a nawet na zupełną ruinę. Osobna waluta śląska utrwaliłaby niepożądany pod względem politycznym separatyzm, do którego dążą jedynie zdeklarowani zwolennicy polityki kapitalistycznej niemiecko-ślązakowskiej. Stemplowanie unicestwiłoby dążność do unifikacyi waluty. Agio marki stemplowanej wobec niestemplowanej utrudniłoby Polsce stosunki handlowe z zagranicą i pogorszyłoby tem kurs marki polskiej. Dlatego cała ludność polska, reprezentowana w Radzie Narodowej i wszystkie instytucye polskie sprzeciwiają się stanowczo myśli ostemplowania marki polskiej.**

Cieszyn (PAT). Rada Narodowa Śląska Cieszyńskiego, oraz przedstawiciele polskich instytucyi finansowych, współdzielczych i wytwórczych rolnictwa, rękodzieła i handlu postawili następujące żądania: **Ukończenie jak najrychlejsze wymiany pozostałych odcinków austryackich koron w Małopolsce i okupacyi na marki polskie,** gdyż obecny stan utrzymywania w obiegu koron obok marki polskiej, przy utrzymaniu ustawowej relacyi przeszkadza podnoszeniu się kursu marki polskiej za granicą: stosowanie przyjętej powszechnie za granicą, a także i na Śląsku **zasady zapłaty za towary w markach polskich w stosunku do realnej wartości tych towarów za granicą.**

Min. Patek na audyencyi u Ojca św.

Paryż. (PAT) Ag. Hav. donosi z Rzymu: Polski minister spraw zagranicznych Patek w towarzystwie posła polskiego przy stolicy apostolskiej **złożył wizytę Ojcu świętemu oraz kardynałowi Gaspary'emu.**

Piąte posiedzenie Ligi Narodów.

Lyon. (PAT) Radio. Leon Bourgeois wyjechał we wtorek z generałem Fayolle do Rzymu, **w celu objęcia tam przewodnictwa na piątem posiedzeniu Ligi narodów.** Porządek dzienny posiedzenia obejmuje między innymi sprawę tyfusu w Polsce, którą referować będzie przedstawiciel Brazylii.

Turcya i Bułgarya przeciw Grecyi.

Zofia. (PAT) Radio. Z Adryanopola donoszą, że ludność muzułmańska odbyła tam wielki meeting. Po gwałtownej przemowie Djafer Tajar Paszy, **złożyli wszyscy obecni uroczystą przysięgę bronienia do upadłego swej ziemi przed panowaniem Greków.**

Zofia. (PAT) Radio. Ruch protestujący przeciwko owładnięciu Tracyi przez **Greków wzrasta w Bułgaryi** coraz bardziej. W licznych miastach odbyły się masowe demonstracye.

Bolszewicy grożą koalicyi za jej „bierne" stanowisko wobec Polski!

Naczelnik państwa jedzie na odcinek mozyrski. — „Oburzenie" bolszewików na koalicyę. — Wiece w Moskwie z powodu zwycięstw polskich.

(Telegram własny „Gońca Krakowskiego").

Mińsk, 13 maja.

Korespondent wojskowy „Gońca Mińskiego" donosi pod datą 12 maja:

W tych dniach spodziewany jest przyjazd Naczelnika państwa na odcinek mozyrski frontu bojowego.

Z powodu ostatnich zwycięstw polskich dnia 7 bm. odbyły się w **Moskwie liczne wiece w kwestyi wojny z Polską,** na których rzucano **pogróżki pod adresem koalicyi,** ponieważ według powszechnej opinii od niej zależy wstrzymanie ofenzywy polskiej i położenie kresu wojnie.

Katastrofalny stan zaopatrzenia armii bolszewickiej.

Bolszewickim szeregom brak odzieży, obuwia i amunicyi. — Bunty szerzą się coraz bardziej.

(Telegram własny „Gońca krakowskiego").

Żytomierz, 13 maja.

Druzgocące zwycięstwa naszego oręża, **połączone ze zdobyciem wielkiej ilości taborów i magazynów bolszewickich spowodowały w armii sowieckiej kompletną dezorganizacyę w zaopatrzeniu żołnierzy.** Żołnierze bolszewiccy nie mają ani żywności ani dostatecznej ilości ubrania ani obuwia, tak **iż bolszewik walczący boso nie należy bynajmniej do rzadkości.**

Oczywiście, że taki stan rzeczy wywołuje zdemoralizowanie wojska i coraz częstsze wypadki lokalnych buntów.

Cło na oświatę — wzrasta!

Fabryki papieru przed wstrzymaniem pracy.

Kraków, 14 maja.

Jak donoszą z poinformowanych sfer, nasze fabryki papieru będą musiały w najbliższym czasie wstrzymać ruch.

Bezpośrednim powodem tego katastrofalnego stanu rzeczy są:

1) **Brak cellulozy.**

Na żądanie papierni min. Przemysłu i handlu wyjednało rozporządzenie min. kolei żelazn. o podstawieniu 50 wagonów włocławskiej fabryce cellulozy. **Dotychczas w ciągu 10 dni podstawiono zamiast 50 wagonów jeden wagon.** We włocławskiej fabryce zapas cellulozy wynosi 100 wagonów, w fabrykach papieru **brak zupełny cellulozy przymusza do zatrzymania fabrykacyi.**

2) **Brak drzewa papierniczego.** Fabryki poczyniły duże kontrakty, **nie mogą jednak drzewa otrzymać, gdyż pozwolenia na wagony są wydawane z terminem ważności 10-dniowym,** z których kilka dni pochłania wyrobienie frachtów, resztę przesłanie ich na miejsce wysyłki, **zatem w chwili dojścia frachtu do rąk ekspedyenta jest on już przedawniony i unieważniony.** (Z tą chińszczyzną możnaby przecież skończyć!).

3) **Brak wagonów pod gotowy papier. Peryodyczny brak wagonów uniemożliwia regularną dostawę.**

Jakież to konsekwencye grożącego bezpośrednio wstrzymania pracy w fabrykach papieru?

Przedewszystkiem — rzecz jasna — **dalszy jego brak i zwyżka cen.**

Elementarz, zeszyt i książka szkolna, dziennik znowu podrożeje.

CŁO NA OŚWIATĘ — WZRASTA!

Zwyżka cen papieru już następuje.

(Telegram własny „Gońca Krakowskiego").

Częstochowa, 13 maja.

Tutejsza fabryka papieru **podniosła cenę papieru rotacyjnego na 14 marek** (20 koron) **za kilogram.**

(Przed wojną kosztował wagon papieru rotacyjnego **3000 K; po obecnej zwyżce** cena wagonu loco fabryka wynosi już **200.000 koron,** a z kosztami transportu **210.000 koron.** Jak z powyższego zestawienia wynika **papier rotacyjny (gazetowy) podskoczył o 70 razy! Cena dziennika podniosła się natomiast przeciętnie o 17 razy** (przed wojną kosztował egzemplarz prawie wszystkich wydawnictw po 8 halerzy, obecna cena wynosi zaś 1 Mk czyli 1 K 43 h).

Strajk urzędników i majstrów fabrycznych

w okręgu przemysłowym bielskim.

(Telefonem od naszego Korespondenta).

Bielsk, 13 maja.

W całym tutejszym okręgu przemysłowym panuje **strajk wszystkich urzędników i majstrów fabrycznych,** którzy domagają się 250 procent podwyżki płacy, podczas gdy fabrykanci gotowi są koncedować 170 procent. **Robotnicy oświadczyli, że o ile do soboty strajk urzędników i majstrów nie będzie załatwiony, to oni także zaczną strajkować.**

Oczywiście wskutek strajku wszystkie fabryki już teraz wstrzymały pracę, a towary przygotowane do wysyłki, nie mogą być ekspedyowane. Między innemi ucierpi na tem dotkliwie także Małopolska, ponieważ bielska fabryka Pamma, dostarczająca papieru dla pism małopolskich, nie może wysyłać papieru przygotowanego.

Nowa linia kolejowa Warszawa—Poznań.

Kraków, 14 maja.

Jak wiadomo dnia 9 maja odbyła się uroczystość złączenia toru budującej się linii kolejowej: Kutno—Strzałków. Linia ta tworzy nową magistralną kolej pierwszorzędnego znaczenia Warszawa—Łowicz—Kutno—Strzałków—Poznań o długości 315 kilometrów, co w stosunku do kierunku Warszawa—Kalisz—Poznań daje skrócenie o 80 klm. i do kierunku Warszawa—Toruń—Poznań o 68 klm.

Dla Warszawy linia ta ma specyalne znaczenie, tworzy bowiem najdogodniejsze i najkrótsze połączenie linii Moskwa—Berlin i Petersburg—Berlin. Linię tę budowano z pośpiechem niezwykłym. Roboty zaczęły się dnia 10 czerwca 1919 r., lecz zorganizowano je ostatecznie w sierpniu tegoż roku. Budowano więc niespełna 9 miesięcy.

Budowę toru prowadzono jednocześnie z dwu stron. Na odcinku Kutno—Koło budowę prowadziło Polskie Tow. robót inżynierskich w Poznaniu.

Budowa całej linii prowadzona jest pod zwierzchnim kierunkiem ministra kolei, K. Bartla, wiceministra J. Eberhardta i szefa sekcyi budowy Jasińskiego. Bezpośrednio kieruje robotami dyrekcya budowy, której prezesem jest prof. J. Stecewicz i wiceprezesem S. Andrzejewski, a naczelnikami oddziałów od Kutna do Koła inż. K. Sztolcman i od Koła do Strzałkowa inż. Zieliński. Robotami na odcinku Kutno—Koło kierował inż. Reychman, mając do pomocy pp. Stan. Słonimskiego i Wład. Satkiewicza.

Uroczystość uniwersytecka z okazyi zajęcia Kijowa.

Kraków, 14 maja.

(T) Wczoraj o godzinie 12 w południe w Auli Uniwersytetu Jagiellońskiego zebrało się liczne grono osób dla uczczenia zwycięstw armii polskiej na wschodzie i wzięcia Kijowa. Między zebranymi zauważyć można było przedstawicieli rządu z delegatem p. Kowalikowskim na czele, generalicyę z generałami Symonem i Stillerem, przedstawiciela prezydyum miasta wiceprezydent Rolle, Senat akademicki in corpore, przedstawiciele świata naukowego, literackiego i dziennikarskiego.

Pierwszy zabrał głos rektor uniwersytetu dr Estreicher i w gorących słowach uczcił waleczność polskiego żołnierza i genialność ich wodzów, poczem wzniósł okrzyk na cześć armii polskiej i jej Naczelnika Józefa Piłsudskiego. Potem przeszedł mówca do historycznego stosunku Polski do Ukrainy, określił wpływ kulturalny, jaki wywierała zawsze Polska na swych wschodnich sąsiadów a w szczególności na stolicę Czerwonej Rusi Kijów. Uniwersytet kijowski założony przez cara Mikołaja I. ściągał swego czasu w swe podwoje dużą liczbę Polaków. Gdy mówca opowiadając dzieje uniwersytetu kijowskiego wskazał weteranów tego uniwersytetu, a obecnych w auli dwu uczonych polskich prof. Tretiaka i Dubieckiego, ozwały się oklaski słuchaczów.

Drugim z kolei mówcą był słuchacz uniwersytetu Jagiellońskiego p. Kaczkowski prezes Bratniej Pomocy U. Uniw. Jag., który w entuzyastycznem przemówieniu dał ogólny wyraz niespożytej sile polskiego ducha.

Wreszcie na mównicę wyszedł sędziwy profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Tretiak. Prof. Tretiak dał krótki, ale treściwy zarys historyi ziem ruskich i ich stosunku do dawnej Polski, a wreszcie do samodzierżawczej Rosyi. Zajmująco skreślił prof. Tretiak historyę kultury ruskiej, która zawsze za preceptorkę brała sobie polską kulturę, a wreszcie historyę uniwersytetu kijowskiego, a przedewszystkiem krótkie ale bolesne dzieje buntu entuzyastów ruskich (Szewczenko, Kulisz i inni) w walce z carskim despotyzmem.

Mowców darzyła zebrana publiczność gorącymi oklaskami.

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk.

Św. Bonifacego

Wschód słońca 4·53

Zachód słońca 8·15

Długość dnia 15·26

Piątek **14** Maja

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

Piątek: „Pan poseł".
Sobota: „Pan poseł".
Niedziela popoł.: „Ponad śnieg".
Wieczór: „Pan poseł".

TEATR „BAGATELA".

Piątek: „Zakochani".
Sobota popoł.: „Jaś i Małgosia".
Wieczór: „Zakochani".
Niedziela popoł.: „Twarz i maska".
Wieczór: „Zakochani".

TEATR POWSZECHNY

Piątek: Teatr zamknięty.
Sobota: „Miłostki wiejskie".
Niedziela popoł.: Ewa".
Wieczór: „Kwiat paproci".

OPERETKA W NOWOŚCIACH.

Piątek: „Sybilla".
Sobota: „Sybilla".
Niedziela popoł.: Sybilla".
Wieczór: „Targ na dziewczęta".

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH.
Rynek główny. Linia A B L. 39.

Piątek: dr Henr. Elzenberg: Rabindranath Tagore" (Człowiek i dzieje).
Sobota: prof. dr Józ. Reiss: Puccini: „Butterfly" (z ilustracyą muzyczną).

Marka polska — a marka fińska

Przed rokiem funt szterlingów miał wartość 80 marek polskich a 300 marek fińskich. Obecnie funt szterlingów kosztuje ok. 800 marek polskich a tylko ok. 60 marek fińskich. To znaczy, że wartość marki polskiej w stosunku do funta szterlingów w ciągu roku obniżyła się o 10 razy, a wartość marki fińskiej podniosła się o 5 razy.

Przyczyna takiego stanu rzeczy jest jasna. Oto Finlandya doszła do przekonania, iż najskuteczniejszym a na dalszą metę jedynie skutecznym środkiem dla potrzymania waluty, potanienia importów niezbędnych i wzmocnienia całego życia gospodarczego jest eksport, szczególnie **eksport drzewa.** Przekonanie to Finlandya już realizuje na wielką skalę.

Dzisiaj marka fińska doszła do tego stopnia siły, iż równa się frankowi francuskiemu. Finlandya jest jedynem z państw wschodnich wciągniętych bezpośrednio w wojnę, które podniosło się względem walutowym zdołało już podnieść się na poziom jednego z mocarstw zachodniej Europy.

—o—

Obiecanki czeskie źródłem agia koron niestemplowanych wobec marek polskich

Dlaczego korony niestemplowane mają agio w stosunku do marek polskich? Czy dlatego, że dla koron niestemplowanych niema naprawdę żadnego pokrycia wobec zupełnego bankructwa Banku Austro-Węgierskiego oraz Austryi i Węgier, podczas gdy za markami polskiemi, aczkolwiek ich wartość wewnętrzna nie została jeszcze oznaczona przez Sejm, stoi wielkie, bardzo żywotne i obfitujące w olbrzymie rezerwy gospodarcze państwo polskie, którego przesilenie gospodarcze, w danych warunkach naturalne, musi prędzej, czy później, ustąpić miejsca rozkwitowi?

Podstaw realnych dla takiego agia niema zupełnie, a raczej powinnoby być na korony niestemplowane disagio i to znaczne, gdyby nie spekulacya, do której zwalczania w tym zakresie powinny się zabrać wszystkie banki. Sposobów na to jest niemało. Spekulacya ta operuje obecnie tym argumentem, że na Śląsku Cieszyńskim korony niestemplowane są nadal ustawowym środkiem płatniczym, a Czesi obiecują **ad captandam benevolentiam** ludności, że, jeżeli plebiscyt wypadnie na ich korzyść, to oni te niestemplowane korony wymienią **al pari** na korony czesko-słowackie! Można Czechom wierzyć?

Między Polską a Łotwą niema żadnych nieporozumień!

Jedno z pism miejscowych zamieściło wiadomość pt. „Łotwa przeciw Polsce", która wywołała pewne zaniepokojenie w szerokich sferach. Musimy zatem skonstatować, że spłatał tutaj przykrego figla chyba dyablik drukarski, albowiem między Polską a Łotwą panują jak najprzyjaźniejsze stosunki.

Z działalności komisyi sejmowych.

Komisya skarbowo-budżetowa wysłuchała referatu pos. Ćwikowskiego co do **przyjęcia udziału przez skarb w Towarzystwie budowy elektrowni w miejscowości Jazowsko-Szczawnica.** W zasadzie zadecydowano przyjąć udział do wysokości 57 procent kapitału zakładowego i polecono opracowanie szczegółów ustawy. Również rozpatrzono sprawę subwencyi dla kolonii letnich dla dzieci. Na ten cel wyznaczono 11 milionów marek.

Komisya handlowo-przemysłowa pod przewodnictwem pos. Diamanda wysłuchała referatu pos. Stesłowicza o Izbach przemysłowo-handlowych, jednolitych dla całej Polski, z wyjątkiem zaboru pruskiego. **Izby te w połowie składać się powinny z członków, wybranych, w połowie zaś mianowanych przez Urząd.**

—o—

Żydzi na Podolu i Wołyniu biorą udział w polskich uroczystościach narodowych.

„Kuryer Warszawski" podaje: W związku z ostatniem zwycięstwem wojsk polskich, daje się zauważyć na Podolu i Wołyniu **różnica w nastrojach ludności żydowskiej,** która dotychczas w stosunku do Polaków zachowywała rezerwę. **Dowodzi tego dekorowanie domów żydowskich w Kamieńcu i Płoskirowie.** W czasie uroczystości 3-go maja i w uroczystości żydowskiej, jaka odbyła się w Łucku dn. 6 maja, **rzemieślnicy i młodzież żydowska,** nieśli transparenty **z orłem białym i napisami w języku polskim.**

—o—

SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA KOMISJI DLA SPRAW ZAGRANICZNYCH, zamieszczone we wczorajszym numerze „Gońca Krakowskiego" nadesłane było w drodze telefonicznej przez naszego warszawskiego korespondenta (M.). Przez pomyłkę drukarską oznaczono je w numerze jako depeszę Pol. Ag. Telegraficznej.

ZE SPORTU. Wczorajsze zawody o mistrzostwo między Wisłą a Cracovią zakończyły się zwycięstwem Wisły 1:0. Obszerniejsze sprawozdanie zamieścimy w numerze jutrzejszym.

(T) **ARESZTOWANIE PASKARKI SACHARYNY.** Wczoraj przytrzymano 19-letnią „Maryę" Janotę z Chybi koło Bielska gdy sprzedawała sacharynę. Zakwestyonowano jej 159 tabletek sacharyny.

(T) **WYRODNA MATKA.** Wczoraj aresztowano Maryę Brzezińską, która swe dziecko rzuciła do dołu kloacznego.

(T) **KRADZIONE KOŻUCHY.** Policya w Olszy przychwyciła wczoraj 38 l. Sarę Chabe z Działoszyc, podczas przejazdu wozem przez rogatkę mogilańską. Zakwestyonowano u niej 58 serdaków sporządzonych z kożuszków wojskowych. Tłumaczyła się, że kożuszki te nabyła za 8280 koron od krakowskiego kupca Peisera.

(T) **WŁAMYWACZ UJĘTY NA GORĄCYM UCZYNKU.** Wczoraj ujęła policya Józefa Białka z Łodzi (!) podczas gdy włamał się do mieszkania p. Dory Lassowej przy ul. Jasnej, naturalnie w zamiarach niezbyt uczciwych. Przy aresztowanym znaleziono narzędzia jego fachu.

(T) **POBITA PRZEZ DWU KAWALERÓW.** Wczoraj zgłosiła się na Pogotowie Józefa Sendorówna l. 22 zam. przy ul. Berka Joselewicza, na którą napadło dwu mężczyzn i pobiło ją laską zadając jej ranę pod okiem.

Ruch giełdowy.

Warszawa, 13 maja.

Ruch na giełdzie warszawskiej dn. 12 maja zaznaczył się niezwykłą **zwyżką wszystkich walut.** Marki niemieckie osiągły 475 a więc o 50 więcej na sztuce niż dnia onegdajszego. Franki francuskie zaś o 80 punktów więcej. Obroty dosięgły bardzo wielkich rozmiarów lecz wyłącznie w transakcyach walutowych. Papiery publiczne nie znajdywały wielu nabywców, akcye przemysłowe bez zmiany.

CEDUŁA KURSOWA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ Z 12 MAJA.

Ruble 235, 256, 253.50; damskie w 1000-ach 53,50—54,50; franki franc. 13.40—13.90; funty 840—855; dolary 205—213—205; kanadyjskie 167—171—165; lei 3,30—3,55—3,50; marki niemieckie w tysiącach 475, w setkach 450—470—450.

Czeki: na Paryż 13,80—14,05; Szwajcarya 37—38,25; Londyn 855—875—842,50; Nowy Jork 201—210; Berlin 485—440—460.

Akcye. Bank Handlowy 2850—3000—2900; Przemysłowy 1850—2025; Kupiecki Łódzki 900; Starachowice 12000—11800; warsz. Tow. kopalni węgli 17500—16000; warsz. fabryki cukru 6600—7100—6700; Lilpopy 4900, 5200, 5000; Rudzki 4100—3900; Firley 2550—2450.

* * *

W dniu wczorajszym wszysktie giełdy były zamknięte.

NADESŁANE.

KRAWCOWĄ, umiejącą dobrze szyć, przyjmę do domu za umówionem wynagrodzeniem i całodziennem utrzymaniem. Zgłoszenia tylko przed południem, ul. Topolowa l. 12, Ferber.

Bolszewicy zagrażają interesom koalicyi w Armenii.

ULTIMATUM ASSERBEJDŻANU DO ARMENII. — ARMENIA ULTIMATUM ODRZUCIŁA. POWAŻNE NIEBEZPIECZEŃSTWO DLA ARMENII I INTERESÓW ANGIELSKICH.

Berlin, 13 maja.

(Kr.) Agencya Reutera donosi, że **rząd Asserbejdżanu wysłał do rządu republiki armeńskiej w Erywanie ultimatum, żądając ewakuacyi spornej granicy,** azeby siły Asserbejdżanu mogły przejść do Armenii. **Armenia ultimatum odrzuciła.** Wytworzyła się wskutek tego **bardzo poważna sytuacya.**

Rząd armeński wyłuszczył już przedstawicielom koalicyi całą powagę położenia **z powodu posuwania się naprzód armii czerwonej.** Bolszewicy nie omieszkają nawiązać natychmiast **stosunków z tureckimi nacyonalistami** (oba te stały się już faktem, o czem donieśliśmy wczoraj — przyp. Red.), a Armenia stanie wówczas wobec groźnego dylematu: bez możności wyboru będzie ona zmuszona albo przyjąć bez zastrzeżeń warunki **bolszewików, albo** stawić im opór bez nadziei ocalenia. **Ponadto bolszewicy,** wyzyskując swe sukcesy, **zagrożą poważnie sferę wpływów angielskich.**

Fakt ten nie pozostanie zapewne bez wpływu na obrady w Spaa, i na mniej lub więcej oficyalne rokowania Rosyi z Anglią na polu gospodarczem.

Traktat pokojowy z Turcyą.

Paryż. (PAT) Radio. Pierwsza część traktatu z Turcyą dotyczy Ligi narodów. Część druga i trzecia dotyczy ukształtowania politycznych stosunków w Azyi. Część ta zawiera specyalny układ w kwestyi cieśnin (Dardanele, Bosfor i morze Marmara). Przewiduje ono **autonomię dla miasta i okolicy Smyrny,** oraz zajmuje się kwestyą Syryi, Hedżas, Armenji, Mezopotamii i Palestyny. Traktat żąda **następnie uznania** ze strony Turcyi nowej sytuacyi, **stworzonej** przez wojnę w Egipcie, na Cyprze i **na wyspach** morza Egejskiego, jak również **uznania wyraźnego** francuskiego protektoratu. **Suwerenność Turcyi nad Konstantynopolem zostaje uznana,** pod warunkiem, że Turcya będzie przestrzegała traktatu.

Wiedeń. (PAT) Radio. Dzienniki ogłaszają szczegóły traktatu pokojowego **z Turcyą.** Według tych informacyi **Grecya otrzyma prócz Tracyi i Smyrny cały obszar, który obsadziła na wiosnę 1919.** Armia turecka może wynosić **tylko 50 tysięcy ludzi,** a flota musi być **w całości wydana.**

Węgrzy przeciw traktatowi pokojowemu

Budapeszt. (PAT). Na posiedzeniu komisyi parlamentarnej dla spraw zagranicznych hr. Albert Apponyi zdał sprawozdanie **o pracy delegacyi pokojowej** i podkreślił **trudności, na jakie napotyka delegacya.** Poseł Huber, reprezentujący w parlamencie północną **część Węgier,** oświadczył, że jeżeli **parlament będzie zmuszony do zrzeczenia się** z tej **części Węgier, to ludność** się temu sprzeciwi.

Budapeszt. (PAT). W całych **Węgrzech trwają** nadal demonstracye przeciw pokojowi. Położenie rządu stało się **trudnem. Skrajna prawica** korzysta z tego, agitując **przeciw rządowi.**

Japończycy na Syberyi

Lyon. (PAT. Radio). Rząd **tymczasowy w** Władywostoku ogłosił **powszechną amnestyę oraz** tekst traktatu, zawartego z Japonią, **którego punkta** zasadnicze są następujące: **Zaprzestanie kroków** nieprzyjacielskich obu stron, **wycofanie** oddziałów rosyjskich o 30 km. od plantu **kolei usuryjskiej,** utrzymanie porządku przez **uzbrojoną** milicyę, wstrzymanie się od wszelkich zmian w dyslokacyi wojsk rosyjskich bez poprzedniego **porozumienia** z Japonią. Okupacya Sachalinu **oraz kolei** transbajkalskiej nastąpi z chwilą ewakuowania Japończyków z Syberyi.

Nauen. (PAT. Radio). Japoński **przedstawiciel** dyplomatyczny w Berlinie zaprzecza stanowczo doniesieniom, jakoby **dywizye japońskie wysłane** zostały na Syberyę. **Znajdujące się obecnie** na Syberyi dywizye japońskie wycofane zostaną do ostatniego żołnierza z chwilą, gdy wojska czechosłowackie opuszczą Syberyę, a położenie polityczne w Korei i na pograniczu **Mandżuryi** wyjaśni się ostatecznie. **Japonia nie wypowiedziała Rosyi sowieckiej** wojny, ani też nie miała zamiaru jej wypowiadać.

Clemenceau w Wiedniu

Nauen. (PAT. Radio). Prasa **wiedeńska** donosi, że Clemenceau przybędzie **na dłuższy czas** do swych krewnych do Wiednia, **poczem** uda się na kuracyę do Karlsbadu.

Mikado na łożu śmierci.

Paryż. (PAT, Ag. Hav. donosi z Londynu: „Daily Express" podaje **wiadomość z Tokio, iż** mikado jest **umierający.**

WYŁĄCZNE ZASTĘPSTWO FABRYKI AUTOMOBILI

„FIAT"

w Turynie (Włochy).

Benzyna, nafta, oliwa, smary.

AUTOMOBILE OSOBOWE, CIĘZAROWE. OMNIBUSY. ŁODZIE MOTOROWE.

Wyroby gumowe, pneumatyki, gumy pełne, płyty gumowe.

„ESHAPE"

SPÓŁKA HANDLOWO-PRZEMYSŁOWA z ogran. poręką

Kraków, ul. Pijarska 4

Telefon 3476.

FILIE: WARSZAWA - LWÓW - GDAŃSK TORUŃ — KATOWICE — WILNO

ZGUBIONO kartę zwolnienia od wojska na nazwisko Franciszek Podsiadło, ur. 1896. Ktoby ją znalazł, proszę o zwrot pod powyższym adresem do Kacic, gmina Kacice, pow. miechowski, ziemia kielecka. 1262

DO SPRZEDANIA płaszcz męski granatowy z materyału przedwojennego najnowszej mody za 3.000 Mk i marynarka granatowa za 350 Mk. Wiadomość w administr. Gońca Krak.. Karmelicka 16 pod S T. B. 1166

FABRYKA CHEMICZNA
PASTA DO OBUWIA
Blask
M. NURKA W KRAKOWIE

Retuszera negatywnego poszukuje Zakład fotograficzny **Rudolfa Wiśniewskiego Kraków, Karmelicka 15.** 1232

Sieroty

po oficerze, Polaku, który poległ w wojnie światowej (matka zmarła w zeszłym miesiącu w szpitalu skutkiem wycieńczenia) zwracają się tą drogą do miłosierdzia i ofiarności czytelników. Łaskawe datki, które umożliwią sierotom przetrwanie najcięższych chwil po śmierci matki i dopomogą jednocześnie do kontynuowania nauki szkolnej, przyjmuje Admin. Gońca dla „**Czworga sierót**". 1244

A. SOBIERAJSKI

w Krakowie, ul. Długa 11

poleca maszyny do szycia, gramofony, skrzypce, harmonie. zapalniczki, cytry, mandoliny, płyty gramofonowe w dużym wyborze. Detalicznie i en gros, Płacę za stare płyty gramofonowe i patefonowe po 4 Mk za sztukę, kilo 13 Mk. 1054

PANTOFLE czarne, nowe Nr. 38, buciki damskie używane Nr. 38, wierzchy żółte grube na męskie buciki zaraz do sprzedania. Wiadomość ul. Szlak 34 parter, drugie drzwi na lewo. 1245

HURTOWNY SKŁAD

POD FIRMĄ

M. KRÓL i S. RODAKOWSKI

W KRAKOWIE, JAGIELLOŃSKA 9

POLECA PT. KUPCOM I KÓŁKOM ROLNICZYM:

Pończochy, Skarpetki, Rękawiczki, Zefiry, Płótna, Szertyngi, Nici, Bawełnę, Przędzę itp. artykuły.

KAŻDEGO TYGODNIA NOWE TRANSPORTY TOWARÓW. 1023

ZAKŁAD TAPICERSKO-DEKORACYJNY

PIOTRA PAŁKI

w Krakowie, ul. św. Marka 19, róg ul. Floryańskiej 26

podejmuje się wszelkich robót w zakres zawodu wchodzących, tak nowych całkowitych urządzeń od najskromniejszych do najwykwintniejszych jakoteż przeróbki starych mebli, otoman, materacy i wszelkich innych dekoracyi tak w miejscu jak również i na prowincyi. 739

Kupuje także i płaci najwyższą cenę za stare materye jedwabne, jak brokaty, adamaszki i t. p.

Najpoważniejsza instytucya reklamowa Spółki dziennikarzy	Największe Biuro dzienników Spółki dziennikarzy

REKLAMA PRASOWA

we Lwowie, ul. Chorążczyzna 7 (gmach Tow. Muzyczn.)

Telefon 145.

Filie: pasaż Mikolasza i ul. Łyczakowska 3.

przyjmuje i załatwia celowo, szybko i oszczędnie **OGŁOSZENIA** do wszystkich pism miejscowych i zamiejscowych **po cenach oryginalnych bez kosztów.**	poleca wszystkie wychodzące w Polsce **PISMA CODZIENNE ilustrowane i humoryst.** w sprzedaży pojedyncz. i w abonamencie.

Zbyt, dostawa i ekspedycya 100 000 egzemplarzy miesięcznie.

ŚWIERZB

leczy radykalnie Maść

„Scabioform-Orański"

prowizora farm. I. Orańskiego. 1132

Mocniejsza dla dorosłych i łagodniejsza dla dzieci.

Nie plami bielizny. Ma przyjemny zapach. Podczas wcierania łatwo wchłaniana jest przez tkanki ciała.

Po skończonej kuracyi łatwo daje się zmyć wodą.

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

Potrzebni na stałe

Dwaj czeladnicy stolarscy

(mogą być inwalidzi)

do naprawy różnych mebli.

Wiadomość od środy 12 maja codziennie od 9—12

DĄBIE-PIASKI, S... aprowizacyjne

(baraki przy torze kolej. za ... ą Zieleniewskiego)

ŚLUSARZY, TOKARZY MAGAZYNIERA

POSZUKUJE

AUSTRO-DAIMLER Akc. Tow. Motor.

GŁÓWNE BIURO SPRZEDAŻY

Kraków, ul. św. Gertrudy 2.

Fabryka maszyn rolniczych Oświęcim

poszukuje **stenotypistki** władającej językiem polskim i niemieckim. Stenografia polska wymagana. Mieszkanie i aprowizacya zapewnione. Posada do objęcia natychmiast. 1249

Żądajcie tylko najlepszego mydła toaletowego przetłuszczonego

„SPEIK" 1179

Z FABRYKI „MAGNOLIA"

oraz mydła toaletowe: „Liliowe mleczne", „Ewa", „Magnolia", „Perfumeryjne", „Kosmos-Magnolia", zawieraj. 80% tłuszczu, pastę do zębów marka „Ewa", pastę do podłóg marka „Ewa".

Reprezentacya na Małopolskę i Śląsk Cieszyński:

A. J. Lewiński, Kraków, Starowiślna 35.

NOWE I UŻYWANE

AUTOMOBILE

osobowe i ciężarowe, pneumatyki nowe wszelkich dymensyi, przerabiane maszyny i narzędzia wszelkiego rodzaju, motorowe pługi i wszelkie naprawy automobilowe dostarczają 227

Inż. H. LIČKA & A. TESARZ

MORAWSKA OSTRAWA. Telefon 881/II.

POWSZECHNY BANK KREDYTOWY S. A.

ODDZIAŁ KRAKOWSKI

Rynek główny 35. Krzysztofory

poleca się do przeprowadzania **wszelkich transakcyi bankowych** na najkorzystniejszych warunkach.

W szczególności przyjmuje do jak najlepszego oprocentowania wkładki na książeczki oraz na rachunki bieżące, uskutecznia przekazy na wszelkie miejsca w kraju i za granicą, przeprowadza winkulacye i inkaso dokumentów przewozowych. 1090

KANTOR WYMIANY

kupuje i sprzedaje po najdokładniejszych kursach dziennych papiery wartościowe, waluty i dewizy, wykonywa jak najlepiej zlecenia giełdowe, wymienia kupony i t. d.

Bank przyjmuje już obecnie wpłaty na nowe POLSKIE POŻYCZKI PANSTWOWE oprocentowując je po 5% od dnia opłaty.

MIEJSKI ZAKŁAD KREDYTOWY

dawniej Galicyjski miejski wojenny zakład kredytowy

W KRAKOWIE, RYNEK GŁÓWNY 34, PAŁAC SPISKI

przyjmuje subskrypcye na

POŻYCZKI PAŃSTWOWE

długoterminową, spłacalną przez wylosowanie w 45 latach.
krótkoterminową, spłacalną w 5 latach.

Pożyczki są oprocentowane na 5%. Pożyczka długoterminowa będzie przy wprowadzeniu przyszłej waluty polskiej przerachowaną po kursie o 10% wyższym od kursu znaków obiegowych. 1096

Zakład ułatwia swym klientom, **w szczególności gminom miejskim**, wszelkie formalności, związane ze subskrypcyą.

100 SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH

o ładudze 3—4 ton

na pełnych gumach pierwszorzędnych fabryk jak: HORCH, BENZ-GAGENAU, STOEWER, DIXI, OPEL, DAAG, BERGMANN, VOMAG, ARBENZ, HASSA, LLOYD itd. ma natychmiast do odstąpienia: 1011

TECHNICZNY DOM HANDLOWY

›AUTO-STAR‹

w Krakowie, ul. Sławkowska 32.

Wydawca: W zastępstwie Spółki Wydawniczej „Editor" J. Konarski. — Redaktor odpowiedz. Włodz. Strycharski — Druk. Ludowa Kraków.